

per modum eleemosynæ, satisfactionis etc.?" S. C. de Prop. F. 1 Apr. 1816 resp. "Licere per modum eleemosynæ tantum, seclusa taxa."¹ Verum hoc forsitan indultum est, quale etiam alibi concessum fuit.²—Quidquid de hoc sit, congrua certe summa, in mercedem laboris Cancellario, præsertim si hic alio sufficienti salario careat, solvenda et moderata cancellariæ episcopalis taxæ, juxta Diœcesis usum, pro confectione actuum, injungi possunt.³—Demum notandum, prædicta respicere usum facultatum Apostolicarum tantum. De aliis dispensationibus, quas Episcopi *de jure* concedunt, ut in proclamationibus bannorum cfr. S. Alph. iii. 96, ubi dicit: "Conceditur etiam Episcopis in talibus dispensationibus accipere aliquid eleemosynis distribuendum (modo ipsis vel suis nihil proveniat) per modum pœnæ vel commutationis, non autem per modum sustentationis: hoc enim vetitum est illis ex cap. Jacobus *de Simonia* et a Trid. sess. 24, c. 6, et sess. 25, c. 18 de Ref."—Unde apud nos regulariter, nisi in supplica rationibus expositis remissio petatur, occasione dispensationis a bannis *eleemosyna* quædam præscribitur, ut in dispensatione ab uno banno \$1.—a duobus \$2.—a tribus \$5.—Id quod concordat cum Resp. S. C. de Prop. F. 1 Apr. 1816 supra.—Strictior quoad hoc est De Becker p. 314, ubi notat, S. C. de Prop. F. pluries et præsertim 12 Feb. 1821 (*Coll. Prop.* n. 1221) prohibuisse, ne Ordinarii, quando dispensant super omnibus denunciationibus vel una tantum earum, quidquam *quacumque de causa accipiant*. At vero hæc Hiberniam spectant.—Cæterum usus hic apud nos servatus minime discrepat a Decreto S. C. C. de 10 Junii 1896 (*Anal. eccl.* iv. 344), quo loco "*Taxæ Innocentianæ*" novæ provisiones statutæ sunt.

¹ *Act. S. Sed.* xxvii. 191; *Coll. Prop.* n. 1506.

² *Ib.* n. 1508.

³ *Acta S. Sed.* xv. p. iii. sq.; S. Pœn. 26 Apr. 1861 et Ind. Pii. VII. 27 Febr. 1809 apud Planchard *Disp. Matr.* n. 184 (2); *C. Pl. B.* III. n. 134. Cfr. etiam Reiffenst. App. n. 320 et *Conc. Trid.* xxv. cap. 8 de Matr. (cfr. supra n. 77 h.) In multis Diœcesibus horum Statuum pro singulis scripturis Cancellarius exigit unum scutum romanum (\$1). *Smith Comp. jur. can.* n. 628.—Nihil vero Cancellarius recipere potest pro licentia legendi Missam, administrandi Sacramenta, prædicandi etc. *Craisson Man.* n. 1056.

II. *Et ad* (e. gr. decennium) *tantum concessæ intelligantur*. Apud nos hucusque ad decennium regulariter concedebantur. Alibi concessio fit ad quinquennium aut alium terminum. Vide n. 39 et 40.

III. *Nec illis uti possit extra fines suæ diœcesis*.—Vide n. 52–54.

Hæc tamen clausula sicut et illa sub n. 170 non obligat sub omnibus circumstantiis. Nam Vicario Ap. Sutchuen. S. C. de Prop. Fide 26 Sept. 1821 rescripsit, Vicarium Ap. concedere posse missionariis sui districtus, damnatis ad exilium in alienas provincias, quo multi christiani sui districtus jam antea fuerant relegati, facultates ordinarias et extraordinarias, ut munere apostolico erga hos christianos et alios, qui sunt in locis illorum exilii, exercere valeant; addidit autem, quod exerceri nequeant nisi de licentia Ordinarii aut ob difficillimum accessum ad Ordinarium loci aut ob deficientiam ejusdem Ordinarii.¹ Facultates vero ordinariæ sunt illæ, quæ in Form. I. continentur, extraordinariæ autem illæ alterius Form., quæ habetur in *Coll. Miss.* n. 33, prout hoc declaravit S. C. de P. F. 10 Aug. 1841 et 7 Junii 1853.²

FORMULA C.

Prænotatio. Formula hæc una cum sequentibus continet facultates extraordinarias Episcoporum nostrorum (supra n. 1, ii. nota); eaque inscribitur:

Extr. C.

Ex audientia Sanctissimi habita die..... Sanctissimus Dominus Noster..... Divina Providentia Papa..... referente subscripto S. C. de Propaganda Fide..... benigne concessit R. P. D..... sequentes facultates ad decennium (*in rec. ed. ad quinquennium*). *Sequuntur tredecim Articuli ut infra. Ad finem Articulorum: Datum Romæ ex Ædibus S. C. de Propaganda Fide die et anno prædictis. Gratis sine ulla omnino solutione, quocumque titulo.*

¹ Ap. *Coll. Prop.* n. 151.

² Ap. *Coll. Miss.* n. 42 et 43.

ARTICULUS I.

“RECITANDI PRIVATIM, LEGITIMA CONCURRENTI CAUSA, MATUTINUM CUM LAUDIBUS DIEI SEQUENTIS STATIM ELAPSI DUABUS HORIS POST MERIDIEM EANDEMQUE FACULTATEM ECCLESIASTICIS VIRIS SIVE SÆCULARIBUS SIVE REGULARIBUS COMMUNICANDI.”

173.—Explicatio.

Tempus *obligatorium* pro recitatione Matutini et Laudum ex communi sententia¹ est dies naturalis a media nocte ad mediam noctem perdurans; *facultativum* (ita ut non peccet qui hoc tempore Matutinum omittat, quamvis impossibilitatem illud tempore obligatorio recitandi prævideat) pro privata saltem recitatione certo incipit die præcedenti, “quando sol medium cursum tenet inter meridiem et occasum,”² seu tempore Vesperarum, olim Nonæ.

Quæstio inter Theologos disputata est, an Matutinum cum Laudibus omnibus anni temporibus privatim anticipari possit hora secunda post meridiem? S. Alphonsus affirmativam sententiam in prima ed. theol. mor. probabilem censuit, at postmodum rejecit, et negativam veriore habuit.³ Nihilominus plures affirmativæ tanquam probabili etiamnunc subscribunt.⁴—Hinc Episcopus Petrocorensis cit. Responsum S. R. C. spectando quæsivit: an “satisfaceret obligationi suæ, qui Matutinum cum Laudibus vespere diei præcedentis recitaret, priusquam sol medium cursum teneret inter meridiem et occasum?” S. R. C. 13 Julii 1883 respondit: “Consultantur probati Auctores.”—Occasione hujus Responsi cl. Waffelært quæstionem ex professo et in extenso pertractavit⁵ et collatis fere ducentis Theologis ita conclusit: “Matutinum cum Laudibus quovis anni tempore hora secunda anticipari tantum potest, ubi hoc permittitur ex consuetudine legitima.”⁶ Quod concordat cum S. Alph.⁷

¹ Quod in contrarium affert Gebruers, videsis ap. Ball. Palm. vol. iv. tr. 9, c. 2, n. 247, nota.

² Ita S. R. C. in una de Zacathecas 16 Martii 1876.

³ Lib. iv. n. 174 et *Retract.* 51.

⁴ Ball. Palm. l. c. n. 239 seq.

⁵ *N. R. Th.* xix. et xx. cfr. table des matières v. *Matines.*

⁶ *Ib.* xx. p. 214.

⁷ L. c. et *Ex. Ord.* n. 74, vi.

Per fac. Art. præsentis dispensatio vel licentia (saltem ad cautelam) conceditur, ut hoc impune fieri possit *legitima concurrente causa*, qualis esse potest quæcumque, modo sit rationalis, et non omnino inutilis seu imaginaria. Sufficiet v. gr. major devotio, tempus studio vel concioni parandæ aptius, si Matutinum ab hora secunda p. m. recitari valeat, seu, ut dicit Sabetti, quæcumque utilitas spiritualis vel corporalis ipsius Sacerdotis vel proximi.

Ablativus absolutus: *concurrente* ansam dat quærendi: An præcepto satisfaciatur, qui nullam habens causam hora secunda Matutinum vi hujus facultatis anticipet? Nonnulli quidem negare videntur.¹ Attamen ablativus absolutus haud semper denotat *conditionem sine qua non.*² Insuper eadem facultas alibi cum addito: “ad opportunitatem Sacerdotum” aut “propter occupationem” aut “ex rationabili causa,”³ imo etiam sine ullo addito de causa conceditur, prout concessa est a Pio VII. 7 Martii 1819 Clero Sæculari et Regulari Diœcesis Quebecen.⁴—Denique sententia, quæ facit contra S. Alph., omni probabilitate saltem extrinseca destituta dici nequit. Concessio enim indulti non probat ejus necessitatem.⁵ Hinc merito cum Marc⁶ affirmare possumus: “Deficiente rationabili causa, si privilegio donatus anticipat Officium, satisfacit quidem suæ obligationi, sed peccat venialiter.”

Usus facultatis, utpote quæ per modum dispensationis conceditur, fieri potest etiam extra Diœcesin (n. 45, iii.).

NOTA. Ex indulto per S. R. C. 20 Nov. 1896 obtento PP. Capucini Westphaliæ, dum sacras Missiones et spiritualia exercitia dant, Matutinum cum Laudibus sequentis diei immediate post meridiem anticipare possunt.⁷

¹ *N. R. Th.* ix. p. 227 ad ii.

² *Supra* n. 13.

³ *Coll. Miss.* n. 1272-1274.

⁴ *Recueil de Québec*, 1865, pag. 171 n. 12; Card. Taschereau p. 134.—Idem habes in facultatibus extraord. Provicario Africa central. concessis n. 7 ap. *Acta S. Sedis*, vii. 303.

⁵ *N. R. Th.* xviii. 636, xix. 258 et supra n. 1, a. et 14.

⁶ *N.* 2212, 1.

⁷ *Anal. ecl.* v. pag. 25.

ARTICULUS II.

“RETINENDI AC LEGENDI LIBROS AB APOSTOLICA SEDE PROHIBITOS, ETIAM CONTRA RELIGIONEM EX PROFFESSO AGENTES, AD EFFECTUM EOS IMPUGNANDI, QUOS TAMEN DILIGENTER CUSTODIAT NE AD ALIORUM MANUS PERVENIANT, EXCEPTIS ASTROLOGICIS, JUDICIARIIS, SUPERSTITIOSIS AC OBSCÆNIS EX PROFFESSO; EAMDEMQUE FACULTATEM ETIAM ALIIS CONCEDENDI, PARCE TAMEN ET DUMMODO PRUDENTER PRÆSUMERE POSSIT NULLUM EOS EX HUIJUSMODI LECTIONE DETRIMENTUM ESSE PASSUROS.”

174.—Explicatio. Referens ad n. 157 addo sequentia:

Dicitur: I. *Ad effectum eos impugnandi.* Quæritur igitur, num facultate hac munitus et libros prohibitos ex sola curiositate legens, incurrat excommunicationem, si liber sit ex iis, quorum lectio sub ea censura vetatur (vide *Konings Comp.* n. 1702), aut peccet, si liber prohibitus quidem sit, at non sub ulla censura?

Resp. Excommunicationem non incurrit, cum Clausula illa non indicet finem intrinsecum, sed extrinsecum tantum facultatis. Finis enim ejus intrinsecus seu finis operis est eximere a lege, quæ vetat librorum prohibitorum lectionem; extrinsecus autem *usum* concessæ facultatis ita moderari, ut, ratione etiam finis operantis, a culpa vacet. Præterea dum S. Pontifex vult, ut talis finis operantis sit conditio sine qua non facultatis, id exprimit, additis verbis: *Alias non*; aut *Secus totum erit irritum et inane*, aut aliis æquivalentibus.¹

Quod peccatum attinet, sunt qui dicunt esse grave, quod tamen S. Alph. negat,² “tum,” ait, “quia finis præcepti non cadit sub præcepto, . . . tum quia Superior ob duas causas dispensat: primo quia considerat dispensato non imminere periculum perversionis; secundo quia sperat lectionem esse illi vel aliis proficuum; unde si cessat secunda causa, non cessat prima.” “Insuper,” ut addit Heijmans,³ “dispensantes sciunt, paucos esse Oratores, in quibus hæc conditio ita strictè verificetur.” Lectio tamen periculo non caret in piis etiam Sacerdo-

¹ *Zit. App.* p. 507.

² *Lib. vii.* n. 291.

³ *De Eccles. libr. . . . prohibitionem*, n. 345, p. 330.

tibus, quando finis legentis non est omnino rectus, qualis certo non est curiositas.¹

175.—II. *Exceptis astrologicis, judiciariis, superstitiosis . . . ex professo.* Hos inter numerandos esse libros de spiritismo ac generatim loquendo de magnetismo ex professo tractantes, non est quod dicam.

III. *Etiam aliis concedendi.* Differt igitur hæc facultas a facultate 21 Formulæ I. etiam in eo, quod et laicis concedi ab Episcopis possit.

IV. *Dummodo prudenter præsumere possit nullum eos ex hujusmodi lectione detrimentum esse passuros*; nam ne ipse quidem S. Pontifex a lege naturali, qua periculum perversionis vitare tenemur, dispensare potest.

ARTICULUS III.

“DISPENSANDI CUM DIACONIS UTRIVSQUE CLERI SUPER DEFECTU ÆTATIS QUATUORDECIM MENSIVM, UT PROMOVERI POSSINT AD SACERDOTIUM, SI ALIAS IDONEI FUERINT.”

176.—Hæc facultas, ut liquet, amplior est facultate analogâ 3 Form. I. (n. 105.)

NOTA. Episcopi Canadenses in Form. T. Art. 1, ampliorem facultatem habent (cfr. n. 249).

ARTICULUS IV.

“PERMITTENDI PAROCHIS SIBI SUBJECTIS, DUMMODO JUSTA ET LEGITIMA CAUSA CONCURRAT, UT IIS DIEBUS FESTIS, QUIBUS FIDELES APOSTOLICA AUCTORITATE SOLUTI SUNT AB OBLIGATIONE MISSAM AUDIENDI, IPSI AB APPLICANDA MISSA PRO POPULO ABSTINERE VALEANT, DUMMODO PRO EODEM POPULO IN EJUSMODI MISSA SPECIALITER ORENT.”

177.—Explicatio.

Sacrificium Missæ offerre pro ovibus suis *ex præcepto divino absoluto*² tenentur *Episcopi Diocesani*.³—Unde ad dubia a quodam ex nostris Episcopis proposita:

¹ *N. R. Th.* ii. p. 662-664, n. lx. lxi.; *S. Alph. Th. mor.* vol. i. (ed. P. Haringer) p. 519, App. iii. Dissertatio.

² *Trid. Sess. xxiii.* c. 1, *de Ref.*

³ Tarquini ap. *Acta S. Sed.* i. 390.—Leo XIII. 10 Junii 1882 ap. *Coll. Prop.* n. 112, 113.

“1. An Episcopi in locis Missionum teneantur ex justitia applicare Missam pro populo Dominicis et diebus festis tum de præcepto tum suppressis? et 2. An saltem Episcopi pauperiores ab isto onere sint exempti?—Responsum fuit: ‘Profecto *hodie* dubitare amplius non licet de hac Episcoporum sedem habentium obligatione, et quidem diebus Dominicis aliisque festis tum de præcepto tum suppressis est adimplenda. Ac parum refert, an pingues vel tenues habeant redditus; ejusmodi namque obligatio utpote ex intima pastoralis Officii natura scaturiens, a variabili reddituum quantitate minime pendet.’ Romæ in Ædibus S. C. de Prop. Fide.—Decembr. 1881.

JOANNES CARD. SIMEONI *Præfectus.*”

Reliqui autem animarum Curatores ad hoc tenentur solum *ex jure divino hypothetico*, quatenus nempe ex institutione ecclesiastica partem pastoralis Officii divinitus instituti accipiunt et tanquam Pastores ex Officio tenentur oves suas cognoscere et pascere. Tales sunt:

I. *Parochi* omnes et soli secundum strictum terminum juris—sive Sæculares sive Regulares;—item Vicarii perpetui in sensu ut supra n. 112 et Vicarii hujus generis, qui nonnisi temporanei sunt;

II. Omnes *horum Vicarii* ab eis tempore suæ absentiae aut aliter cum approbatione Episcopi ad universitatem causarum delegati, quia in eorum locum suffecti totum eorum Officium exercere debent;² unde etiam “Missionarii in locis, in quibus Parochiæ canonicæ erectæ jam sunt, missi ut legitimorum Pastorum vices gerant.”³—Et hi (sub i. et ii.) ad tot Missas per se aut per alium celebrandas tenentur, quot parochias regunt,⁴ non vero Episcopus, qui duas Dioceses gubernandas habet,⁵ aut in aliqua vacante cura Parochi vices gerit.⁶

¹ Scil. post. decis. S. C. C. de 9 Julii 1881 ap. *Mon. eccl.* vol. iii. part. i. p. 3 seq. et Mühlbauer *Thes. Res.* S. C. C. tom. v. 390 seq.

² Bened. XIV. Const. *Cum semper* 19 Aug. 1744 ap. Lucidi vol. iii. p. 188.

³ *C. Pl. B. II.* p. cxlviii. Decr. iii. ad 1.

⁴ S. C. C. 3 Febr. 1884 ap. *Mon. eccl.* vol. iii. part. iii. pag. 54.

⁵ Leo XIII. 10 Jun. 1882 et S. C. C. 11 Mart. 1774, 27 Febr. 1875.

⁶ S. C. de Prop. Fide 23 Sept. 1863 ap. *Zit. App.* p. 84.

Ideo non tenentur ad applicationem: Vicarii Generales, Vicarii Capitulares, Administratores Diocesium, nec Vicarii Apostolici (nisi in locis, ubi sedes Episcopales canonicæ jam erectæ sunt¹), nec Missionarii, qui sunt tantum quasi-parochi, nec Episcopi *titulares*,—quamvis id fieri ex charitate deceat.²

Dies, quibus Missa parochialis applicanda est, vide in Const. *Amantissimi Redemptoris* 3 Maji 1858³ et ap. Bened. XIV. l. c.; item ap. Konings *Comp.* ii. p. 87.

Secundi generis Pastores, quia ex jure divino hypothetico, et ecclesiastico jus divinum determinante solum ad applicationem obligantur, ab Ecclesia ex justis causis possunt dispensari, prout ad hoc in Art. conceditur facultas,—quæ per se liquet.

In Provincia quoque Quebecensi vi plurium indultorum parochi diebus festis, qui non sunt de obligatione, non tenentur ad applicationem Missæ pro populo, “pro quo tamen in iisdem missis specialiter orare teneantur.” Card. Taschereau: *Disc. de Québec* p. 49.

An apud nos sint Parochi proprie dicti, cfr. supra n. 113.

Plura de missa pro populo vide ap. Schober: *Ceremonia missæ.* App. ii.

ARTICULUS V.

“PERMITTENDI CATHOLICIS SIBI SUBJECTIS, UT FERIIS SEXTIS, SABBATIS ALIISQUE DIEBUS, QUIBUS CARNIUM ESUS VETATUR, ACATHOLICIS, SI IN EORUM MENSA ESSE CONTIGERIT, CARNES PRÆBERE VALEANT, DUMMODO TAMEN ABSIT ECCLESIASTICÆ LEGIS CONTEMPTUS ET EJUSMODI FACULTATE SOBRIE MULTAQUE CIRCUMSPECTIONE UTANTUR, NE SCANDALUM IN CATHOLICOS VEL HETERODOXOS INGERATUR.”

178.—Notanda.

Facultas explanatione non eget.—Ex eo quod hæc facultas Episcopis nostris concessa est, perperam inferres fideles semper et in omni casu ad Ordinarium recurrere debere, ut acatholicis, qui cum iis vel in eorum domo prandent, cœnant aut jentacu-

¹ *C. Pl. B. II.* l. c.

² Ib. et Leo XIII. l. c. Plura alia ap. Lucidi vol. i. cap. 3, §11, n. 341 seq. et *Coll. Prop.* n. 201-212, 214, 215, 325.

³ Lucidi vol. iii. p. 351.

lum sumunt, carnes diebus vetitis apponere licite possint. Ex theologiæ enim moralis regulis dari potest sufficiens causa ad materialiter cooperandum acatholicorum carnes petentium peccato, quod præterea vix formale erit, ut puta si carnes petantur ab acatholico, qui a catholico, pacta mercede, alitur (*a boarder*), aut ab operario acatholico, qui, ut ruri fit, catholico operam per aliquod tempus præstat, operæ pretio ratione victus imminuto.

Facultas ab Episcopo communicari nequit. Cæterum hac facultate etiam ea de causa Episcopi et fideles non indigent, quod non pauci Auctores probati doceant, hæreticos illis legibus ecclesiasticis, quæ directe ad sanctificationem animæ pertinent, ut sunt leges jejunii, festorum, abstinentiæ etc. ex voluntate præsumpta Ecclesiæ non obligari. Ita DeAngelis lib. i. tit. ii. n. 13; Marc n. 198; Pillet: *Jus can.* Paris, 1890, n. 51.

ARTICULUS VI.

“DEPUTANDI ALIQUEM SACERDOTEM IN LOCIS SIBI SUBJECTIS CUM FACULTATE CONSECRANDI JUXTA FORMAM IN PONTIFICALI ROMANO PRÆSCRIPTAM CALICES, PATENAS ET ALTARIUM LAPIDES, ADHIBITIS TAMEN SACRIS OLEIS AB EPISCOPO CATHOLICO BENE-DICTIS.”

179.—Explicatio.

I. *Facultas ipsa.* a. Deputatio perdurare videtur etiam post mortem Episcopi (cfr. n. 45).

b. Eandem facultatem habet Administrator sede vacante ex Form. I. Art. 28; attamen sacerdotem ad hanc facultatem exercendam deputare nequit, nisi in Dicecesi Baltimor. et Philadelphien. (cfr. n. 171).

c. De S. Oleis cfr. n. 133.

II. *Objecta facultatis* quoad eorum consecrationem validam et licitam:

a. *Calix* 1. debet esse vel aureus vel argenteus (idem dic de patena) aut saltem habere cuppam argenteam intus inauratam. Ob paupertatem vel persecutionem permittitur calix cum cuppa ex stanno¹ intus deaurata, non autem ex ære, cupro, aut

¹ *Rubr. de defect. x. i.; Mon. eccl. vol. vi. part. ii. 162.*

alia materia.¹ Calices ex ære alumineo mixto cum argento et deaurati non videntur tuto adhiberi posse, cum Decr. S. R. C. de 6 Dec. 1866² non inveniatur in Coll. authent. et potius videatur esse indultum locale aut imo spurium.³ Sunt tamen qui contrarium tenent.—Quoad calices ex aurichalco et cupro S. R. C. 28 Martii 1877 remisit ad Decr. de 15 Martii 1876, ubi respondit, “abusum (adhibendi calices hujusmodi) esse interdiciendum, congruo tamen assignato tempore, ut de aliis calicibus provideatur.” Ex quo inferunt *Eph. lit.* l. c., calices ex tali materia confectos et post Decretum de anno 1877 emptos, consecrationis esse incapaces.

2. Calices consecrationem non recipiunt ex eo, quod aliquis, licet bona fide, in eis nondum consecratis, celebraverit.⁴

3. Præter Episcopum et Sacerdotem a S. Pontifice delegatum, calices, itemque alia vasa sacra et campanas consecrare possunt etiam Abbates, usum Pontificalium habentes, sed pro suis tantum Ecclesiis.⁵

4. Execratur calix: a. si notabiliter frangatur (idem dic de patena),—e. gr. si foramen licet minutissimum sit in fundo, si cuppa separetur a pede fixo (non a tornatili); b. si calix (item patena) de novo inauratur;⁶ c. si ab hæreticis ad profanum usum e. gr. ad bibendum in mensa fuerit adhibitus.⁷

180.—b. *Altarium lapides*—seu altaria portatilia 1. ex qua materia esse debeant habes n. 153.

2. Altare, etiam portatile, continere debet *reliquias Ss. Martyrum*, et quidem *plurium*,⁸ reconditas in *sepulcro*, excavato in *medio superioris partis*, ubi in consecratione reponendæ sunt, apposito sigillo Episcopali, ut de earum authenticitate constet. Facta reliquiarum repositione a Consecratore, sepulcrum cum reliquiis in eo, clauditur *lapideo operculo* (quod etiam quandoque *sigillum* vocatur) idque cæmento coagmentatur. Super hoc

¹ S. R. C. 31 Aug. 1867 ad vi.

² *Acta S. Sedis*, ii. 232 et vi. 590.

³ Ita *Ephem. liturg.* iv. p. 152, 639; *A. E. Rev.* 1890, ii. 161 seq.

⁴ S. Alph. vi. 380; S. R. C. 31 Aug. 1867 ad viii.

⁵ S. Alph. vi. 381; S. R. C. 27 Sept. 1659.

⁶ S. Alph. vi. 370. Dub. 2; S. R. C. 14 Junii 1845.

⁷ *Coll. Miss.* n. 422; *Zit. App.* p. 433.

⁸ Gardellini ad n. 4742.

operculum sigillum Episcopale poni quidem potest, at nec necessarium nec consultum est. Cœmentum benedicendum est ritu in altaris fixi consecratione ad hoc præscripto. Si unum altare portatile consecratur, Consecrator ipse sepulcrum cœmento linire et lapide claudere debet, si plura simul, hæc quoad reliqua fieri possunt ab assistentibus Sacerdotibus.¹

3. Execratur altare, etiam portatile: *a.* defectu aut spoliatione Ss. reliquiarum (S. R. C. pluries); *b.* læsione seu fractione sepulcri aut ejusdem operculi, imo sola hujus operculi amotione, quamvis statim reponatur, nisi hæc fiat ab Episcopo, ut videat an reliquiæ sint illæsæ, iisque ita inventis statim in illo altari celebretur;² aut si operculum sit ita solutum, ut aperitio præsumi debeat,³ non autem si apertum non sit, sed tantummodo novo cœmento firmatum,⁴ nec si Episcopi sigillum, super operculum forsitan impressum, fuerit deletum;⁵ *c.* per fracturam enormem lapidis, puta si in duas vel plures partes sit divisus aut pars sit fracta, in qua peculiaris unctio fuit adhibita,⁶ aut aliquas habet scissuras per medium integrum lapidem decurrentes, quamvis "sigillum" sit inviolatum.⁷

4. Prohibita sunt illa altaria portatilia, quorum *sepulcrum* non in medio, sed in fronte seu parte transversali effossum,⁸ aut pro dimidia parte ex lapide, pro altera dimidia parte ex ligno formatum, ita ut reliquiæ Sanctorum etiam a ligno tangantur;⁹ aut operculo non lapideo, sed ex cera sigillari, vel lithocolla vel gypso etc. confecto vel lamina ferrea, stannea seu alia simili clausum est.¹⁰—At his in casibus, quando hæc altaria publice habentur pro consecratis, indulgetur, ut revalidatio, data opportunitate, per simplicem Sacerdotem, nomine S. Sedis delegan-

¹ S. R. C. 10 Maji 1890 ap. *Acta S. Sedis*, xxv. 56.

² S. R. C. 14 Martii 1693 ap. Gard. n. 3305.

³ S. R. C. 14 Martii 1861.

⁴ S. R. C. 25 Sept. 1875.

⁵ S. R. C. 5 Dec. 1851 et 14 Martii 1861.

⁶ S. R. C. 3 Martii 1821 ap. Gard. n. 4577, nota.

⁷ S. R. C. 3 Aug. 1867 ad iii. ap. Gard. n. 5386, 23 Julii 1889 ap. *Acta S. Sedis*, xxi. p. 568.

⁸ S. R. C. 24 Nov. 1885, 31 Martii 1887 ap. *Il Mon. eccles.* vol. iv. part. ii. 6, et 63; *N. R. Th.* xviii. p. 368.

⁹ S. R. C. 31 Aug. 1867 ad ii.

¹⁰ S. R. C. 16 Sept. 1881 ap. *Acta S. Sedis*, xxi. p. 702; Lehmkühl ii. 226.

dum, observato ritu brevi in sepulcri consecratione adhiberi solito fieri, usque ad novam consecrationem autem usus horum altarium continuari possit.¹

ARTICULUS VII.

"IMPERTIENDI QUATER IN ANNO INTRA FINES SUÆ DIOECESIS IN SOLEMNIORIBUS FESTIS BENEDICTIONEM PAPALEM, JUXTA FORMULAM TYPIS IMPRESSAM ATQUE INSERTAM, CUM INDULGENTIA PLENARIA AB IIS LUCRANDA, QUI VERE PŒNITENTES, CONFESSI AC SACRA COMMUNIONE REFECTI EIDEM BENEDICTIONI INTERFUERINT, DEUMQUE PRO SANCTÆ FIDEI PROPAGATIONE ET S. R. E. EXALTATIONE ORAVERINT."

181.—Explicatio.

Benedictio Papalis² i. e. illa benedictio, quæ nomine S. Pontificis datur cum indulgentia plenaria conjuncta in favorem omnium (etiam Episcopi eam impertientis),³ qui Sacramentis refecti addita oratione ad mentem ejusdem S. Pontificis ei intersunt, pro diversis concessionibus vario modo impertienda est.⁴ Scilicet

I. Si Benedictio Papalis *ab Episcopo* aut vi facultatis hujus Articuli aut vi litterarum Apostolicarum impertitur,

a. Id fieri potest in quacumque Ecclesia intra Diocesim et etiam sub dio;⁵

b. Danda est ab Episcopo post Missam solemnem a seipso celebratam juxta formulam typis impressam i. e. eam, quam Clem. XIII. in Const. *Inexhaustum* 3 Sept. 1762⁶ præscripsit. Formula habetur in *Ceremoniali Episcoporum* (ed. Pustet 1886, p. 95), in *Pontificali Romano*, parte 3 (ed. Mechlin. 1862, pag. 291), ap. Ber. p. 888 (iii. 31*) et Wapelhorst n. 107.

¹ *Eph. lit.* i. 363; S. R. C. 23 Sept. 1848 ap. Gard. n. 5162, 28 Julii 1883 (*Acta S. Sedis*, xxii. 309); *Past. Bl.* 1882, p. 76; *Acta et Decr. Conc. Prov. Neo-Eborac.* IV. p. 89.

² De ea cfr. quod scripsit Melata in *Analect. eccles.* 1895, pag. 36 seq.

³ S. C. Ind. 20 Maj. 1896 ap. *Act. S. Sed.* xxviii. 750.

⁴ Ber. p. 306 (282) seq.

⁵ *Decr.* n. 266.

⁶ *Ib.* p. 456; *Coll. Prop.* n. 1132.

c. Quæ ibi habentur de legendis litteris Apostolicis quoad potestatem obtentam, ex causa rationabili etiam ab illis Episcopis, qui reapse facultatem per tales litteras obtinuerunt, omitti possunt,¹ a fortiori in facultate hujus Articuli. Sufficit igitur, ut post impertitam benedictionem in lingua latina et vernacula publicetur concessio indulgentiæ adhibita formula: *Attentis facultatibus etc.*, ut l. c. dicitur.²

d. Facultas Articuli (e. gr. Episcopo hospiti) communicari nequit, cum hoc non sit expressum.

e. Indulgentia Benedictionis Papalis suspenditur tempore Jubilæi ordinarii.³

NOTA. Episcopi Canadenses ex Form. T. art. 10, ter per annum benedictionem papalem impertiri possunt. Cfr. n. 249, ad 10.

II. Si *ab aliis*, et quidem **a.** ex speciali privilegio S. Sedis a quibusdam *Regularibus in suis Ecclesiis*, super populum datur,⁴ servanda est formula a Benedicto XIV. approbata,⁵ eaque non nisi bis in anno necnon licentia Episcopi prævie in scriptis obtenta impertiri potest,⁶ insuper numquam die et loco, quo eam dat Episcopus.⁷ Idem valet de Benedictione Papali, quæ Tertiariis S. Francisci bis per annum solemniter in eorum conventionem, numquam vero singulis in confessione datur.⁸

b. Si in aliis occasionibus ut in fine Missionum, Exercitiorum spiritualium ex indulto Apostolico datur, servandum est indultum, in quo *regulariter* præscribitur, ut detur cum imagine crucifixi et uno signo crucis.⁹ Dico: *regulariter*; nam 20 Julii 1758 Clemens XIII. jussit, ut pro benedictione papali in Ecclesia quadam adhibeatur formula benedictina (*Decr.* n. 205). Item Pius IX. anno 1871 Sacerdotibus quibusdam dedit potestatem benedictionis papalis servata formula prædicta cum quadam modificatione, prout refert Beringer.

¹ Ib. n. 282 et *Decr.* 24 Julii 1885 ap. *Act. S. Sed.* xviii. 158.

² Versio anglica habetur ap. Wapelhorst l. c.

³ *Decr.* n. 255.

⁴ Ib. n. 199.

⁵ Cfr. *Rit. Rom.*; *Decr.* p. 485; Ber. p. 889 (iii. 33*).

⁶ *Decr.* p. 491; De Martinis: *Jus. Pontif.* vol. iv. p. 95.

⁷ Cfr. Ber. p. 307 (283) et *Decr.* cit. ⁸ Ber. p. 854 (iii. 48*).

⁹ Cfr. Ber. p. 308, 309 (284).—*Analecta eccl.* 1895 p. 467.

NOTA. A prædicta Benedictione Papali, quæ in Ecclesiis Regularium impertitur, prorsus distinguitur: **a.** *Absolutio generalis*, qua Regulares strictè tales ex privilegio apostolico juxta formulam a S. R. C. præscriptam et a Leone XIII. approbatam ab omnibus censuris forsan incursis, necnon a transgressione votorum et regulæ, constitutionum, ordinationum et monitionum Superiorum, a penitentis oblitis seu etiam neglectis in certis anni diebus (Fratres Ord. Min. etiam ex indulto S. Congr. Indulg. 26 Aug. 1895 in perpetuum valituro in pervigilio diei respectivi) a Superiore extra confessionem sacramentalem absolvuntur;¹—et **b.** *Benedictio cum indulgentia plenaria*, quæ vulgo etiam absolutio generalis vocatur, et Tertiariis Sæcularibus S. Francisci datur in *novem festis* scil. 1. Nativitatis Dni, 2. Resurrectionis Dni, 3. Pentecostes, 4. SS. Cordis Jesu, 5. Immac. Conc. B. M. V., 6. 19 Martii S. Josephi, 7. 17 Sept. Stigm. S. Franc., 8. 25 Aug. S. Ludovici, 9. 19 Nov. S. Elisabeth. Hung.— Qui diebus *non de præcepto* observandis legitime impeditus est, eam accipere potest “aliquo die festo” de præcepto (etiam die Dominica) “qui intra octidua eorundem profestorum dierum occurret.”

Indulgentiam plenariam lucrantur, si (præter confessionem, Communionem et orationem ad intentionem Papæ) aut publice et in communi *aut singuli a suo confessario*, licet ad hoc facultatem non habente, benedictionem *cum formula præscripta* accipiunt.² Confessarius sc. post absolutionem sacramentalem continuat: *Dominus noster Jesus Christus, qui beato Petro Apostolo dedit potestatem ligandi atque solvendi, ille te absolvat ab omni vinculo delictorum, ut habeas vitam æternam, et vivas in sæcula sæculorum. Amen. Per sacratissimam Passionem et mortem Domini nostri Jesu Christi, precibus et meritis beatissimæ semper Virginis Mariæ, beatorum Apostolorum Petri et Pauli, beati Patris nostri (tui) Francisci, et omnium Sanctorum auctoritate a Summis Pontificibus mihi commissa, plenariam indulgentiam omnium peccatorum tuorum tibi impertior. In nom. P. et F. † et Sp. S. Amen.*

Si rerum adjuncta usum hujus formulæ non permittunt, Confessarius breviter ita dicere potest: *Auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa plenariam omnium peccatorum tuorum indulgentiam tibi impertior. In nom. P. et F. † et Sp. S. Amen.* In confessione

¹ *Decr.* p. 412; Ber. 890 (iii. 34*); *Mon. eccl.* vol. ix. part. i. pag. 174.

² S. C. Ind. 16 Jan. 1886 ap. *Mon. eccl.* vol. iv. part. ii. p. 30 et 10 Junii 1886 ad iii., ib. p. 153.

³ Formula cfr. ap. Ber. p. 892, n. 27 (iii. 36*).